

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิบัติงานในทุกสถานศึกษาล้วนแต่ประกอบไปด้วยบุคลากรหลากหลายช่วงวัย หลากหลายสาขา มารวมตัวกันเพื่อร่วมกันทำงาน ปัจจุบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนา คนให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีความพร้อมสำหรับ สถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นจะต้องพัฒนาบุคลากรของการศึกษา ซึ่งครูในแต่ละสถานศึกษานั้น เป็นปัจจัยสำคัญ สำหรับการพัฒนาคนและประเทศชาติ จำเป็นต้องค้นหาปัญหาของบุคลากรครู เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงการวางแผนเพื่อการพัฒนาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

จากประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษาของผู้ทำวิจัย ปัญหาที่พบเจอส่วนใหญ่ของ ครู มักเกิดจากความคิดที่แตกต่างกันและไม่ยอมรับความคิดเห็นของครูที่ทำงานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็น เป็นด้านการทำงาน และการแนะนำการใช้เครื่องมือเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน รวมถึงด้านการบริหารงานอื่น ๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่มีผลต่อการทำงานร่วมกันของครู จึงเลือก ทำวิจัยเรื่องการศึกษาความแตกต่างของเจนเนอเรชันที่มีต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เขต 2 ผู้ทำวิจัย ต้องการทราบและศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่การศึกษา เนื่องจากผู้ทำวิจัยอาศัยอยู่ในเขต พื้นที่ปทุมธานี อีกทั้งยังเคยศึกษาอยู่ใน โรงเรียนที่สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เขต 2 จึงทำให้สะดวกในการเก็บข้อมูลและการขอความอนุเคราะห์ จากผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ศึกษานั้น

กล่าวถึงครูในปัจจุบัน ประกอบด้วย 3 เจนเนอเรชัน ด้วยกัน คือ Baby Boomer, Generation X และ Generation Y ซึ่งจะเป็นตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยทั้ง 3 เจนเนอเรชัน จะเป็นครูที่เกิดในช่วงวัยที่ต่างกัน รวมทั้งสภาพแวดล้อม และลักษณะนิสัยต่างกัน ตาม คุณลักษณะส่วนบุคคล

สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ และมีกฎหมายอื่นที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษา โดยเฉพาะ กฎหมายมหาชน ได้สร้างแนวคิดเรื่องการแยกตัวบุคคลของรัฐออกจากตัวบุคคลธรรมดาที่ได้รับ มอบหมาย ให้เป็นผู้ใช้อำนาจถือผลประโยชน์ส่วนรวม มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนภายใต้กรอบของ กฎหมายที่เป็นเหมือนกฎกติกาที่สังคมสร้างขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 13) สถานศึกษาจึงมี บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลมากขึ้น นับแต่การวางแผน การกำหนดตำแหน่ง การสรรหา การคัดเลือก การพัฒนา การให้ค่าตอบแทน มีอิสระในการบริหารงานบุคคล ได้เองทั้ง

ในด้านการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย รวมถึงอำนาจในการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลโดยตรง ภายใต้กฎหมายการศึกษา พ.ศ.2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545 ตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลการกระจายอำนาจด้านการบริหารบุคคล โดยที่เป้าหมายสูงสุดของการมีอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารงานบุคคลนี้ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 76)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเขตบริการการศึกษา 3 อำเภอ คือ อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี และอำเภอหนองเสือ มีอำนาจหน้าที่ จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของ ท้องถิ่น วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและตรวจร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา ฯลฯ (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา 36, 2546 : 20)

คำถามการวิจัย

1. สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จ.ปทุมธานี เขต 2 เป็นอย่างไร
2. ครูที่มีเงินเดือนต่างกันจะมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จ.ปทุมธานี เขต 2
2. ศึกษาความแตกต่างของสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูที่มีเงินเดือนต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเงินเดือนต่างกันน่าจะมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านที่แตกต่างกัน

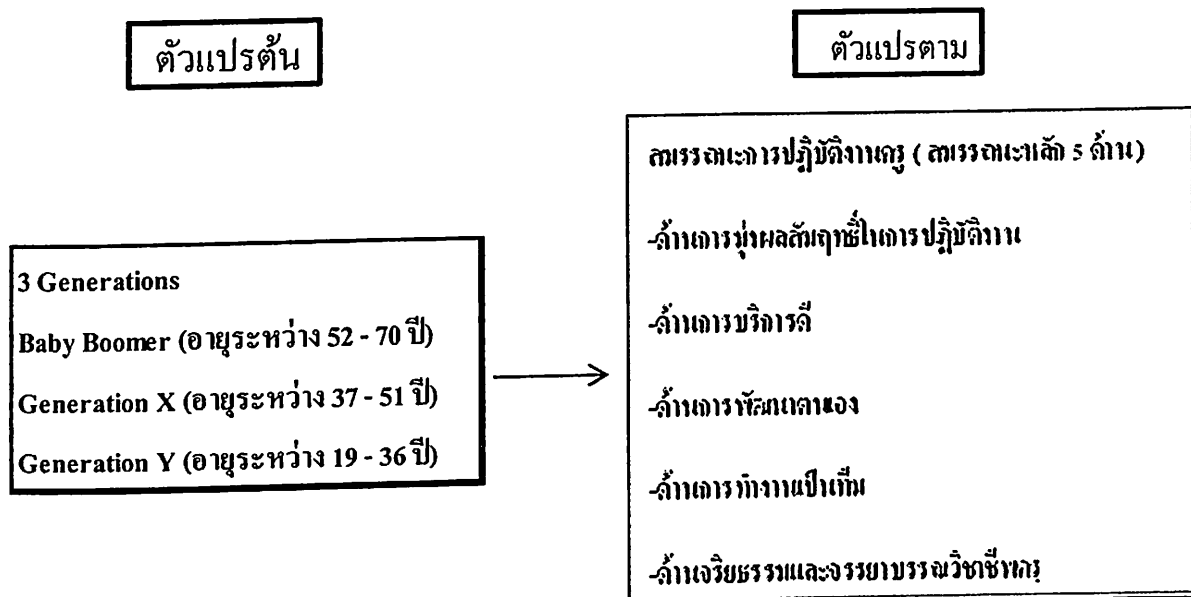
ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จำนวน 932 คน จากจำนวนโรงเรียน 67 โรงเรียน

2. เก็บข้อมูลโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตาราง เกรจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จากจำนวนโรงเรียน 11 โรงเรียน จำนวนครุรวม 274 คน ได้แก่

- 2.1 โรงเรียนวัดโสภณาราม
- 2.2 โรงเรียนวัดโปรยฝน
- 2.3 โรงเรียนวัดเขินเขต
- 2.4 โรงเรียนวัดมูลจินดาราม
- 2.5 โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์
- 2.6 โรงเรียนวัดนาคูญ
- 2.7 โรงเรียนวัดชุมแก้ว
- 2.8 โรงเรียนวัดอัยยิการาม
- 2.9 โรงเรียนวัดสระบัว
- 2.10 โรงเรียนชุมชนวัดพิชิตปิตยาราม
- 2.11 โรงเรียนคลองสิบสาม

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เจนเนอเรชัน (Generation)
หมายถึงยุคหรือรุ่น การก่อกำเนิด ชั่วคน ชั่วรุ่น
2. ครูเจนเนอเรชันเบบี้ บูมเมอร์ (Generation Baby Boomer)
หมายถึง ครูที่ตั้งใจทำงานและให้ความสำคัญกับการทำงานและการสอน มีความอดทนสูง ใช้ชีวิตอย่างประหยัด อคคอม รอบคอบ ให้ความสำคัญกับงาน แม้ว่าจะต้องใช้เวลาานกว่าจะประสบความสำเร็จ จงรักภักดีต่อองค์กร ไม่ค่อยเปลี่ยนสถานที่ทำงาน ซึ่งครูในเจนเนอเรชัน Baby Boomer จะมีอายุระหว่าง 52 – 70 ปี
3. ครูเจนเนอเรชันเอ็กซ์ (Generation X)
หมายถึง ครูที่เป็นตัวของตัวเองสูง มีความคิดสร้างสรรค์และทำงานในลักษณะรู้ทุกอย่างได้เพียงลำพังไม่จำเป็นต้องพึ่งพาใคร มีความคิดเปิดกว้าง พร้อมรับฟังข้อติติงเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ชอบอะไรง่าย ๆ ไม่ต้องเป็นทางการ ซึ่งครูในเจนเนอเรชันเอ็กซ์ Generation X จะมีอายุระหว่าง 37 – 51 ปี
4. ครูเจนเนอเรชันวาย (Generation Y)
หมายถึง ครูในยุคที่เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต เจริญก้าวหน้า ครูกลุ่มนี้ชอบทำงานด้านไอที มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถทำอะไรหลาย ๆ อย่างได้ในเวลาเดียว เป็นครูที่มองโลกในแง่ดี ไม่ค่อยมีความอดทน ไม่ชอบอยู่ในกรอบหรือเงื่อนไข มีความเป็นตัวของตัวเองสูง และชอบแสดงออก ครูในเจนเนอเรชันวาย Generation Y จะมีอายุระหว่าง 19 – 36 ปี
5. ครู
หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียน การสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน
6. สถานศึกษา
หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

7. สมรรถนะการปฏิบัติงาน

หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่การงาน

8. สมรรถนะหลัก (Core Competency)

หมายถึง สมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

8.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)

หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนด เป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ และผลงานอย่างต่อเนื่อง (คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: 26)

8.2 ด้านการบริการที่ดี (Service Mind)

หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบ บริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของ ผู้รับบริการ (คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน: 27)

8.3 ด้านการพัฒนาตนเอง (Self-Development)

หมายถึง การศึกษาค้นคว้า หาความรู้ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อ พัฒนาตนเอง และพัฒนางาน (คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: 28)

8.4 ด้านการทำงานเป็นทีม (Team Work)

หมายถึง การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้ กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น หรือทีมงาน แสดงบทบาท การเป็นผู้นำหรือผู้ตาม ได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้าง และดำรงสัมพันธ์ภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนา การจัดการศึกษาให้

บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย (คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: 29)

8.5 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity)

หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู (คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: 30)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายพุมธานี เขต 2
2. ได้ทราบถึงความแตกต่างของสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูตามเจนเนอเรชัน
3. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายพุมธานี เขต 2 นำผลงานในการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ในการเปรียบเทียบสมรรถนะในการทำงานของบุคลากรที่มีช่วงวัยที่แตกต่างกัน